

POSTANOWIENIE

20 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

na posiedzeniu niejawnym 20 listopada 2025 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa P. K.
przeciwko Gminie Miasto L.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej P. K.
od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu
z 15 listopada 2024 r., XV Ca 169/24,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od powoda na rzecz pozwanej tytułem kosztów postępowania kasacyjnego 2700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia orzeczenia powodowi do dnia zapłaty.**

M.L.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną powoda P. K. od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu z 15 listopada 2025 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje

potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. Przesłanki te nie zostały spełnione.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazał przyczynę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., powinien odpowiednio sformułować zagadnienie prawne, wskazać przepisy prawa, na których tle zagadnienie się wyłoniło oraz przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą możliwość rozbieżnych ocen prawnych oraz świadczącą o istotności tego zagadnienia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 11; z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, z 9 kwietnia 2015 r., V CSK 547/14). Zagadnienie jest istotne, jeżeli jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla ukierunkowania praktyki sądowej i rozstrzygnięcia sprawy, w której zagadnienie powstało (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 września 2012 r., II CSK 180/12, oraz z 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14), wywołuje poważne wątpliwości, a zarazem nie było dotychczas rozstrzygnięte w judykaturze albo

dotychczasowe orzecznictwo wymaga zmiany (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 sierpnia 2016 r., II CSK 94/16).

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07). Skarżącego obciąża obowiązek przedstawienia odrębnej i pogłębionej argumentacji prawnej wskazującej na zaistnienie powołanej okoliczności uzasadniającej przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, zawierającej szczegółowy opis tego, na czym polegają poważne wątpliwości interpretacyjne (por. postanowienia SN z 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09; z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/06).

Skarżący wskazał, że w jego ocenie w ramach niniejszej sprawy występuje istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do odpowiedzi na następujące pytania:

„Czy dotacja stanowi korzyść majątkową dla majątku beneficjenta zasilającą ten majątek, jej zaniżenie skutkuje utratą korzyści po stronie beneficjenta, natomiast gmina - z uwagi na specyfikę dotacji może - uchylając się przed odpowiedzialnością odszkodowawczą za utracone korzyści - dowieść przyczyny rezerwowej i albo zmniejszyć swoją odpowiedzialność, albo zupełnie ją znieść? Czy też dotacja to jedynie cudze środki w czasowej dyspozycji beneficjenta dotacji, nie zasilające jego majątku, zatem pozbawienie ich nie stanowi pozbawienia korzyści?”

Jednocześnie według skarżącego w sprawie zaistniała potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości, „to jest art. 361 § 2 k.c. w zw. art. 126 ustawy o finansach publicznych i w zw. z art. 251 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, poprzez wskazanie czy:

a) dotacja stanowi korzyść majątkową dla beneficjenta dotacji, a jej nie wypłacenie (zaniżenie) jest pozbawieniem należnej korzyści rodzącym

odpowiedzialność odszkodowawczą (*lucrum cessans*), czy też korzyść z tytułu dotacji ma jedynie charakter hipotetyczny, a sama dotacja korzyścią dla majątku beneficjenta nie jest i nie zasila tego majątku,

b) odpowiedzialność organu dotującego, w przypadku zaniżenia dotacji oświatowej, ogranicza się jedynie do straty (*damnum emergens*), tj. szkodę stanowią jedynie wydatki (uszczerpienie) z majątku beneficjenta dotacji, poniesione w celu realizacji zadania publicznego.”

Wskazywane przez skarżącego wątpliwości zostały już rozstrzygnięte w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z 8 grudnia 2022 r., II CSKP 668/22, wyrok Sądu Najwyższego z 3 czerwca 2025 r., II CSKP 1922/22, wyrok Sądu Najwyższego z 30 lipca 2024 r., II CSKP 1792/22) natomiast zasadnicze znaczenie w kontekście niniejszej sprawy ma uchwała Sądu Najwyższego z 27 marca 2025 r., III CZP 46/23, w której wskazano, że w razie wypłacenia zaniżonej dotacji, o której mowa w art. 90 ust. 2b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty - w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2016 r. (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1943) - osobie prowadzącej niepubliczne przedszkole przysługuje w granicach określonych w art. 361 § 2 k.c. roszczenie odszkodowawcze na podstawie art. 471 k.c. stosowanego *per analogiam* z tytułu szkody spowodowanej wydatkowaniem własnych środków na realizację zadań podlegających dofinansowaniu dotacją.

Niewypłacenie przez podmiot publicznoprawny odpowiedniej kwoty dotacji stanowi jedynie źródło szkody (zdarzenie szkodzące), a zatem poszkodowany - to jest podmiot uprawniony do dotacji - nadal, na ogólnych zasadach, musi podnieść i wykazać, że poniósł szkodę w określonej wysokości. Szkodą nie jest więc samo tylko nieotrzymanie świadczenia publicznoprawnego w należytnej wysokości. W ramach procesu o odszkodowanie konieczne jest wykazanie na przykład, że osoba prowadząca przedszkole w celu realizacji zadań oświatowych, które powinny były zostać sfinansowane z dotacji, wobec niewypłacenia dotacji w należytnej wysokości zaangażowała inne środki, co spowodowało doznanie przez tę osobę określonego uszczerbku majątkowego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 8 grudnia 2022 r., II CSKP 668/22).

Sądy obu instancji zasadnie zatem uznały, że dochodząc roszczenia odszkodowawczego powód powinien był przytoczyć i udowodnić fakty wskazujące na poniesienie przez niego szkody w określonej wysokości. Pozwana już w odpowiedzi na pozew zwracała uwagę, że w reżimie odpowiedzialności odszkodowawczej powód powinien wykazać szkodę, a tymczasem ograniczył się do podania kwoty, o jaką w jego przekonaniu dotacja oświatowa została w danym okresie zaniżona. Powód w dalszym toku rozpoznania sprawy nie sformułował natomiast nawet konkretnych twierdzeń odnoszących się do poniesionej przez niego szkody, w szczególności jej wysokości, sprowadzając swą argumentację przede wszystkim do przytoczenia poglądów z tej grupy orzeczeń, które jako szkodę traktują samo nieotrzymanie dotacji czy też przyjmujących koncepcję szkody samoistnej, a tym samym upatrując poniesionej przez niego szkody jako rachunkowej różnicy pomiędzy dotacją otrzymaną a wyliczoną jako prawidłowa (por. pismo powoda z 18 listopada 2022r.). Wprawdzie powód podniósł, że w objętym pozewem okresie źródłem finansowania przedszkola były m.in. jego środki własne, w tym prywatne (pismo z 18 listopada 2022 r. - k. 140, pismo z 22 marca 2023 r. - k.215 i pismo z 4 kwietnia 2023 r. - k.230b), ale nie określił ich wysokości.

Uznać zatem należy, że wskazane we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej wątpliwości nie uzasadniają jej przyjęcia do rozpoznania. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c.

M.L.

[a.ł.]

